

zich in 't gevecht met bijzondere voorliefde verschuilen, en waarop zij, op het pad zijnde, voor vertier en oefening, hun geweren richten, en die in deze uitgestrekte weinig bevolkte streken als brood-ovens groot gemak opleveren. Zij bereiken een hoogte van twee tot drie voeten, en zijn daardoor voor ruiters, die niet al te vlug in 't opstijgen zijn, van onschatbare waarde.

De tweede merkwaardigheid, welke u wellicht voor een rookwolk zult aanzien, is een sprinkhanen-zwerm, welke zich in de verte gezien als een rookwolk voordoet, en wel zoo bedriegelijk, dat ik, eigenwijs genoeg, tegenover Afrikaanders van geen sprinkhanenzwerm weten wilde, als

mij iets dergelijks getoond werd. Bij nadere beschouwing zult u de puntjes en streepjes in het bovengedeelte van de photo kunnen waarnemen, welke niets anders dan de beeldjes der vliegende dieren zijn. De afbeelding is een tijdsopname, vandaar de strepen.

De weg op den voorgrond doet zich nog al mooi voor, doch ik haast mij er bij te voegen dat zulks niet overal en immer het geval is.

U kunt zich voorstellen, dat wij, soms dagen achtereen door „zulk” een „vlakke” rijdende, af en toe naar wat afwisseling, al was het ook in den vorm van een sprinkhanenzwerm, verlangden; wie dan met zijn „sjamboek” de meeste dieren in hun vlucht raken kon, was de held van 't oogenblik.

DR. V. LEERSUM.

Mierenleeuw.

In antwoord op uw vraag in afl. 6 van *De Levende Natuur* of de Mierenleeuw ook op andere plaatsen voorkomt, dan in 't Gooi, bij Apeldoorn, Nijmegen, Wageningen en in Zuid-Limburg, kan ik u melden, dat ik ze ook in groote hoeveelheid heb aangetroffen om Elburg. Ik ben daar op kostschool geweest, en wij hielden ze elk jaar om hunne merkwaardige levenswijze gade te slaan.

U schrijft, dat u er bij Wageningen enkele heeft aangetroffen, maar verleden jaar ben ik daar op de H. B. S. gekomen en ik heb ze op „de Berg” in overvloed gevonden.

Bij Elburg vond ik ook nog de Grootte Watersalamander in gezelschap van de Kleine, in een klein meertje midden in 't bosch. Eens heb ik daar ook een heikikker gevonden. In de Renkumsche Beek is een plaats, waar ik vaak Beekprikken gezien heb. 't is bij een steenen bruggetje. Er liggen groote steenen in 't heldere water, en daar zuigen ze zich aan vast. Gemakkelijk zijn ze niet te vangen. Zonder een paar natte voeten gelukt 't niet. Hazelwormen en ringslangen zijn er bij Wageningen veel, ook een enkele Gladde Slang.

Den Haag.

J. DE BRUIJN.

* * *

Toen ik 8 Sept. j.l. met mijn excursiegenooten er-op-uit ging zei een van hen, de jongeheer H. Hoefling, dat hij

meende, deze week kuilen van den mierenleeuw gevonden te hebben. (Ik had met hen uw interessant artikel in *De Levende Natuur* gelezen en besproken.)

Natuurlijk richtten we nu terstond onze koers naar de vermoedelijke vindplaatsen van het „akelig merkwaardig beest”, en nu doet het me werkelijk veel genoegen, U te kunnen mededeelen, dat we in een zandige heistreek mierenleeuwkuilen in zeer aanzienlijk aantal aantreffen. We vonden zoowel de „leeuwen” als de cocons.

Alzoo kan Lochem nu als de zesde plaats genoemd worden, waar de mierenleeuw voorkomt.

Lochem.

W. W. KOLVOORT.

* * *

In *De Levende Natuur*, Afl. VI, zag ik dat U belang stelde in vindplaatsen van den Mierenleeuw. Het komt mij voor, dat ik het diertje reeds op meer plaatsen waarnam, zonder echter zeker te weten waar. Alleen kan ik met zekerheid zeggen, dat ik het in Aug. van het vorige jaar in menigte vond nabij Stramproy (bij Weert) en vandaar ook een aantal exemplaren meebracht.

Leiden.

J. W. C. GOETHART.

* * *

De mierenleeuw is dikwijls door mij gevonden in de buurt van Lochem; altijd onder overhangende zoden van heiplantjes aan de kanten van droge greppels aan den Zuid-Oostkant van bosschen of singels.

Als jongens noemden wij ze grootmoedertjes.

Enschede.

H. H. BLOEMENA.

* * *

In antwoord op Uw vraag aangaande vindplaatsen van de(n) mierenleeuw deel ik gaarne mee, de larve in de zomervacantie van '86 of '87 gevonden te hebben op de heide bij Oisterwijk (N.-Br.).

Amsterdam.

M. J. BROEKHUIJSEN.

Zelf vonden wij het diertje bij Hoenderloo en weer bij Bussum. De heer E. A. Rovers, van Valkenswaard, deelde ons mondeling mede, dat het in de Peel veel voorkomt.

Vogels en katten.

Met vreugde (niet met leedwezen) zie ik, dat de heer M. C. Hamelberg mij bestrijdt. Het zal wel niet baten, evenmin als mijn repliek, want ieder behoudt zijn zienswijze, maar het geeft toch wrijving van gedachten. Ik hoop, dat u mij in *De Levende Natuur* nog een plaatsje zult gunnen voor het volgende. Ik beloof u, er niet meer op te zullen terugkomen.

Een dier doodt alleen een ander dier uit zelfverdediging, of omdat hij het voor zijn bestaan nodig heeft, niet uit liefhebberij. Zoo doodt ook de mensch den tijger, wanneer deze een menschenmoord op zijn geweten heeft, of de onmiddellijke omgeving van den mensch door zijn strooptochten op vee verontrust. Zoo doodt ook de mensch alle voor zijn boomgaard of moestuin schadelijke gedierten. Daartoe heeft hij het recht.

Als een kat een der hokduiven van een mensch wegpakt, dan heeft die kat groot gelijk: zij moet leven; maar dan heeft de eigenaar van die duif ook groot gelijk, de kat te doden; dit is eigendomsrecht: een recht van elk levend wezen. Maar als een kat al een enkel vogeltje eet, dat ons niet toebehoort, dan vind ik het niet geoorloofd, die kat te doden. Ook wij eten honderden dieren.

Er zijn genoeg voorbeelden aan te halen van het bewaren van evenwicht door de natuur zelve. Wel kunnen we niet altijd dit verschijnsel verklaren.

Het is waar, dat reeds een aantal diersoorten uitgestorven zijn; maar de verklaring, dat dit plaats had, omdat ze door andere dieren werden opgegeten, is onaannemelijk. Wel is het waar, dat juist door den moordlust van den mensch een aantal dieren in den historischen tijd van den aardbodem verdwenen zijn.

Het is niet „weezinwekkend” een kat in de huiskamer vol

lieve, zachte maniertjes te zien, en dan te weten, hoe dit dier een oogenblik later op listige, gluipende manier op vogeltjes zit te loeren." Integendeel: met *bewondering* kan men nagaan (als men *wil*), hoe de huiskat, die geheel buiten haar wil huisdier is geworden, toch nog al hare oorspronkelijke eigenschappen bewaard heeft. Zij is zelfgenoegzaam; zoekt in huis de beste plekjes uit; schuwt het nat; is een voorbeeld van reinheid, koestert zich gaarne achter de kachel, bij gebrek aan de alleskoesterende tropische zon; begeeft zich zoo min mogelijk in de sneeuw, nooit op het ijs; bedelt alleraardigst om een lekkerbeedje, net als onze hondjes en onze kinderen; houdt dol van een vogeltje, net als wij, gastronomen; bemachtigt dit met list, geholpen door haar scherp blik, scherp gehoor, scherp reuk, buitengewone lenigheid, groote springspieren, kromme klauwen, niet dan na veel oefening in de jeugd, even als elk ander dier list gebruikt bij het bemachtigen van voedsel, en daarvoor geheel is toegerust, evenals de jager, de visser, de vogelaar list en allerlei tuig gebruikt tot het vangen van *zijn* prooi.

Ook ik hoor veel liever een nachtegaal dan een kat in Maart; maar om afschuw van een kat te hebben, omdat zij een minnelied er op na houdt, dat ons — niet haar wederhelft — onaangenaam in de ooren klinkt, is beneden de waardigheid van een natuurliefhebber.

Ik ben het overigens met den heer M. C. Hamelberg eens, dat door bescherming onzer vogels de levende natuur zal winnen, maar bescherm ze liever door ze niet te eten, dan door het doden van een kat.

Arnhem, 20 Sept. 1900.

OUDEMANS.

Viscum-album.

De heer H. J. Mijnsen zond ons een takje van vogellijm (*Viscum album*) in Zwitserland parasiteerend gevonden op de gewone grove den (*Pinus sylvestris*) met de vraag of in ons land die plant ook wel eens op naaldhout is aangetroffen. Wij hebben hem nooit anders dan op loofhout gezien.

Vogels en Katten.

Tot mijn genoegen zie ik, dat er eindelijk eenige stemmen opgaan tegen het overgroot aantal rondlopende katten, vooral ook op het platteland, en ik ben het met den Heer Hamelberg volkomen eens, dat het zeer gewenscht zou wezen hun aantal te beperken. Want muizen vangen, doen zij slechts weinig, méér als zij jongen hebben tot vermaak van hun kleintjes, vogels en wild daarentegen zooveel te meer. In den zomer ben ik sedert jaren „en pension” op een buitentje, waar men doorgaans 7 soms 5 katten heeft; men denke nu niet dat in die villa zich geen enkele muis bevond. Integendeel! In elke kamer gaten in het behangsel bij dozijnen, en in de slaapkamers 's nachts een aldoor durend geloop van die beestjes achter de behangzels, zoodat van slapen soms niet kwam. Eindelijk, nadat ik uit Amsterdam muizen vallen medegebracht heb, en het lastig goedje stuk voor stuk overal heb weggevangen, zijn zij zoo goed als verdwenen. En dan te weten dat er zooveel katten zijn! Doch let wel, het zijn katten en geen poesen. Een poes toch noem ik ons spinnend gezellig huisdier, dat door hare tegenwoordigheid in huis de muizen op een afstand houdt; een kat echter het moord- en rooflustig rondzwervende tuin- of erfdier, overal te vinden behalve in huis, dan alleen even om een schoteltje melk te drinken, want... vogeltjes eten geeft enorme dorst. Heeren jagers zien die rondlopende katten ook niet gaarne, zij rooven veel jong wild, hier ten minste komen de katten dikwijls aandragen met jonge hazen en konijnen.

Tegenover mijn pension is een boerderij, waarop gemiddeld 6 katten domicilie hebben, toch moet daar om de vele muizen nu en dan een kloppacht gehouden worden, althans als het hooi en de rogge uit den berg komt.

Op een boerderij een eind verder is geen enkele kat, en toch bijna geen rat of muis, men heeft daar een taxhond, die ze doodt.

Met al die katten is het wel te begrijpen, dat er weinig vogels zijn, toch is tot nestelen in mijne omgeving uitstekend gelegenheid, er is veel hoog en laag geboomte, doch een te groot aantal katten, waaraan feitelijk niemand iets heeft.

En zulke vogel- en wilddieven nu, in den jachtijd, te schieten en hun aantal wat te beperken, zou ik voor mij een weldaad vinden. Dat iemand thuis een poes heeft,

heeft zijn nut en gezelligheid, maar laat het beestje dan ook een huisdier blijven.

Leersum.

M. H.

Een correctie.

In de vorige afl. zijn in mijn art. enkele drukfouten ingeslopen:

Pag. 145. *Lees* *Primula elatior*. Jacq: en officinalis Jacq: *niet* Sacq: er *staat* *dilletant*, *lees* *dilletant*.

Pag. 146. Er *staat* *Cephalanthera pallens* *lees* *Cephalanthera pallens*. Rich.

Pag. 146. Er *staat* *Cynanchum vincetoxicum* B. Brn, *lees* R. Brn.

't Is later gebleken, door toezending van een gedroogd ex. van Rieter, dat de paar worteltjes *niet* waren van *Cynanchum vincetoxicum*. R. Brn, *Synoniem* met *Asclepias vincetoxicum* L. maar van een aanverwant *Asclepias*-soort. Had de vrouw op onze vraag naar den vorm der bladeren en een door ons gemaakte tekening in het zand niet gezegd: ja heeren, *zoo* is de vorm precies, dan was de naam niet zoo souverain zeker opgegeven. De plant is tot nu toe nog niet met zekerheid kunnen gedetermineerd worden, omdat nog vruchtexemplaren ontbreken. Von Musch zoude ze zenden, maar ik ontving ze nog niet. Misschien heeft Rieter ze al. 't Is wel een *Asclepias*, maar de soort is nog niet uitgemaakt.

Voor zooveel aan een onvolledig exemplaar, mij door Rieter toegezonden, is waar te nemen nadert ze tot de soort *phytolaccoides*. Rsh.

H. J. Kok ANKERSMIT.

Notenkrakers.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op het feit, dat tegenwoordig een inval van notenkrakers in ons land plaats heeft. 't Zijn kleine witgespikkelde kraaien. Berichten van waarnemingen te zenden aan *De Levende Natuur* of aan Mr. R. Baron Snouckaert van Schauburg te Doorn.

Late Sphinx.

Heden zag ik tot mijne verwondering dat de laatste pop van *Deilephila Euphorbiae*, die ik 't vorige jaar uit 't buitenland had meegebracht, was uitgekomen. Aangezien dit eene afwijking van de vliegtijd (dezer soort) is en ook dat nu dit jaar 8 poppen zijn uitgekomen, vond ik 't wel de moeite waard 't u te melden.

Hopende u nog meer iets belangrijks mede te kunnen deelen, teeken ik hoogachtend,

v. ROSSEM.

Een zonderlinge duif.

Er is op het oogenblik in België eene buitengewone duif te zien. Deze duif volgt tot groote verbazing van de spoorwegbeambten sedert eenige weken geregeld iederen morgen den boemeltrein, die om 9.57 van Luik naar Waremme rijdt. Om kwart over zes komt de duif uit eene naburige duiventil op het station te Luik, waar hij geduldig gaat zitten wachten tot „zijn” trein komt.

Zoodra de locomotief fluit tot sein van vertrek, vliegt de duif den trein na, of bij den tender, of vlak bij de machine, en dikwijls in den rook van de locomotief. Nooit rust hij onder weg.

De afstand, die hij aldus aflegt is 26 K.M. en duurt bijna een uur.

Direct na aankomst te Waremme, onderneemt hij den terugweg, nu alleen, en komt regelmatig, alle dagen om half twaalf weer te Luik aan.

H. C. D' E.

Aangeboden:

Gladde slang, liefst tegen boomkickers of tegen eenige eieren voor een pas begonnen verzameling.

G. J. TIJMSTRA.

Adres: Dr. TIJMSTRA, Groningen.

* * *

Jonge hazelwormen in ruil tegen hagedissen. Brieven met opgaaft van hoeveelheid en soort te adresseeren aan:

Dordrecht, Hooge Nieuwstraat 27.

A. BREMEKAMP.

Gevraagd:

Cocons en eieren van vlinders, vooral eieren van zijderups. De cocons en eieren liefst op naam. In ruil hiermede aangeboden levende ringslangen (*Tropidonotus natrix*).

Ter overname gevraagd een Terrarium.

Amersfoort.

A. J. RESINK, Leeraar H. B. S.